

# Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna  
APARE SAPTAMANAL

**Abonamentul:**  
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

**Articole și corespondențe**  
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

**Prețul inserțiunilor**  
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

**Abonamentele și inserțiunile**  
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

## In Postul Mare

«Iată vremea pocăinții, iată ziua mântuirii, intrarea postului; suflete privește și întrările poftelor închide-le, către Domnul uitându-te». E una din scurtele, dar cuprinzătoare și adâncile cântări cu cari întâmpină Biserica noastră începutul Postului Mare.

Postul e timp de retragere a spiritului din vârtejul vieții și de îndreptare a lui spre Dumnezeu. *Infrânare și extaz*, iată cele două componente ale postului. Înălțarea spre Dumnezeu nu poate avea loc fără reculegere din sgomotul turburător, din pasiunile și grijele obsedante, din poftele și răutățile cari ne leagă de pământ. Până nu «închidem întrările poftelor», rămânem pândind, palpitând la ferestrele lor. Trebuie să tragem, cu hotărâre, obloanele spre exteriorul ispititor, să trântim uși de stejar peste izvoarele din cari pot țâșni imagini și pofte robitoare și să ne ducem spiritul în cel mai interiorizat centru, acolo unde, gândind la Dumnezeu, îl poate întâlni.

Datorie specială apasă în acest timp asupra preoților, pedagogii credincioșilor spre Dumnezeu. Cu pilda și cu cuvântul să învețe pe păstoriți cum are să petreacă timpul Postului. Să folosească toate mijloacele ce le oferă Biserica noastră spre acest scop.

Miercuri, în săptămâna aceasta primă a Postului, nimerindu-mă în preajma I. P. S. Sale Mitropolitului nostru pe când ieșea dela Liturgia Darurilor înainte sfînte, am putut auzi ce impresuni puternice lasă această minunată slujbă asupra Înaltului nostru Păstor. Din nici o altă slujbă, spunea Înaltul ierarh, par'că nu emană atâta mister.

Intr'adevăr, Liturgia aceasta pune sufletul într'o vibrație neobișnuită. Vezi pe preot în odăjdii negre de de caintă adâncă mișcându-se concentrat, apăsător de conștiință că așa păcătos cum se află, e totuși îndatorat să poarte pe capul său Trupul Domnului și să se împărtășească cu El; toate mișcările sunt tăcute — i-e teamă să vorbească —; în aceeaș stare se află toți cei din biserică: concentrați, serioși, par'că vezi o grupă de oameni medităndu-și, regretându-și o mare înfrângere. L-e teamă să privească în sus, l-e teamă de muștrare; l-e greu să privească unul la altul, l-e rușine unul de altul, cât de nevrednici s'au dovedit.

Lipsește din slujba aceasta atmosfera deschisă, de bucurie și îndrăzneală, a celorlalte Liturghii. La celelalte Liturghii preotul se întoarce cu mișcări și gesturi largi, îndemnătoare; cântarea la strană ca și în altar se înalță liberă, descătușată, în văzduh. Libertate, curaj, bucurie, fețe larg deschise. Acestea sunt elementele sufletesti ale celorlalte Liturghii.

Liturgia Darurilor înainte sfînte e un admirabil mijloc ce stă la îndemână preotului pentru întărirea vieții religioase, pentru înviorarea și clarificarea credinței în păstoriții săi.

Cultul Bisericii noastre e o mină inepuizabilă de idei și emoții cât se poate mai veridice religioase. Păcat însă că încă nu-l știm valorifica așa cum se cuvine. Iată și Liturgia Darurilor înainte sfînte stă în părăsire, ferecată în cărți ca într'o temniță. Înaltul nostru Păstor îmi spunea cu durere, că nici a treia parte din preoți nu o săvârșesc. Și s'ar bucura nespuse de mult să vadă cum se mișcă măcar în această privință preoțimea mai spontan — dintr'o trebuință internă religioasă și dintr'o pârintească căutare după alimente spirituale pe seama fiilor lor infomețați — nu să aștepte totdeauna ordine categorice.

Și câte n'ar mai putea realiza preotul în timpul atât de potrivit al Postului, în ogorul întelenit și plin de burueni al sufletelor. În vremea din urmă se înregistrează o recrudescență febrilă a propagandei sectare pe tot

întinsul țării, inclusiv arhiepiscopia noastră. Oamenii sunt prinși ușor în mrejele acestor neobosiți seducători. Setea lor religioasă îi face să primească ușor orice lichid stricacios ce li se ofere. Pericolul sectar ne va amenința mereu, atâta vreme cât preotul nostru va rămânea ceea ce este azi: funcționar ritual la ore fixe; până ce nu va deveni *misionar zilnic*, chemat și nechemat, adâncit în Sf. Scriptură și sămănând cuvântul ei și al Bisericii oriunde apare. Când vom vedea în sfârșit ziua dela care începând preotul nostru va fi *numai preot* și nimic altceva, preot în substanța lui, preot în senz ontologic, ființă integral deosebită prin cugetarea, prin preocuparea, prin totalul manifestărilor sale, de orice altă categorie de oameni? Când îl vom vedea acum intrând la un bolnav, în momentul următor sfătuiind un necăjit, după aceea ajutând un orfan, pururea cu cuvântul nobil, religios, pe buze?

Să ne hotărâm, frații mei, să realizăm cât mai mult din acest postulat. Și mai ales acum în Postul Mare, timp dedicat sufletului, căci mântuirea, și cea spirituală, dar și cea laltă, numai deaci poate veni, prin noi, prin activitatea noastră pentru Dumnezeu. **D. S.**

## „Puncte cardinale în haos”

Nichifor Crainic este de pe acum în cultura românească un nume care strălucește cu o lumină unică, neclintită de nici un tumult de azi și din viitor și necovârșită de nici una din imaginile senzaționale cari se silesc să se impună atenției cu exagerările și ciudățeniile lor.

Cugetarea lui Nichifor Crainic are toate caracterele unei viziuni profetice, unei cetiri adânci în destinele neamului nostru și ea va trebui de aceea să fie urmată cât mai curând în mod inexorabil, de către aceia cari conduc școlar, cultural și politic această națiune, dacă nu voesc să o macine total într'o prea mult prelungită și năroadă luptă cu chemarea, cu ființa ei.

Nichifor Crainic descinde din Bălcescu, Eminescu, A. C. Cuza și N. Iorga, dar quintesența gândului lor, intuiția lor apare la acest urmaș al lor adâncită, lărgită și clarificată într'o doctrină încheagată și atotcuprinzătoare, datorită desigur și noilor experiențe cari s'au mai vărsat în cultura omenească și în istoria românească dela aceia încoace.

Cartea lui Nichifor Crainic «Puncte cardinale în haos», în care sunt adunate o serie de eseuri publicate în cursul ultimilor ani în «Gândirea», e o răfuială cu toate ereziile ideologice, politice și artistice importate la noi de europenizantii cu orice preț, erezii cari țin în amorțire latențele noastre creatoare și în confuzie jalnică viața

noastră publică. În locul imitației mai-muțarești a Occidentului, în locul reportajului steril și snob, Nichifor Crainic proclamă ca singura forță creatoare de cultură — și prin creație și cultură înțelege cugetare și artă proprie românească — *tradiția*. Cheia de boltă a viziunii lui Nichifor Crainic — care pe cât e de magnifică prin unitatea ei, pe atât e de cuceritoare prin abundența de idei, de nuanțe, de argumente constitutive ale acestui întreg armonic — e ideea tradiției, dragostea de tradiție. Deaceea ferme-cătoarele eseuri: *Senzul Tradiției, A doua neatâr-nare, Parsifal* — adevărate evanghelii și apoteoze ale tradiției românești — sunt atât de revelatoare. Ele trebuie să rămână stâlpii de foc al orientării și acțiunii fiecărui intelectual român.

Dar tradiția la Nichifor Crainic nu e o piatră ruginită, un complex de forme vechi, osificate, cari să ne lege butuc de o fază trecută a vieții românești, să ne anuleze orice forță creatoare de valori noi. Mai înainte de ce s'a publicat «Ortodoxia» teologului rus Bulgakov, cu admirabilele ei pagini despre tradiția bisericească, concepută ca un torent viu, ca o forță animatoare, Nichifor Crainic a spus adevăruri identice despre tradiția națională. Tradiția este în cugetarea lui Crainic o substanță vie și de viață făcătoare ce trăește și curge etern în istoria unui neam pe sub manifestările individuale. Din ea se

hrănește, din ea se inspiră, ea e motorul, condițiunea și criteriul oricărei creațiuni spirituale autentice. Individul creator în ordinea spirituală aduce și ceva strict personal: e informația sa largă, e studiul altor culturi, care servește ca o haină intelectuală în care îmbracă o substanță spirituală etnică, ca un arsenal de instrumente prin cari explorează măruntaele solului spiritual autohton.

«Am spus altădată că tradiționalismul îl concepem ca o forță dinamică, iar nu ca o forță statică. Adversarii noștri însă ne obiectează neconținut *passeismul* romantic, adevăcă întoarcerea la trecut, refugiul în trecut și, prin aceasta, anacronismul, in-actualitatea. Să observăm că, în ce ne privește, această obiecție e gratuită, întrucât noi nu căutăm refugiul în trecut și n'am socotit trecutul ca un model pentru prezent sau pentru viitor. *Passeismul* romantic presupune într'adevăr un ideal de perfecțiune în trecut care e dat ca îndreptar și model. Mersul lumii, după această concepție, trebuie suspendat și actualitatea vieții turnată într'o formă istorică ce s'ar fi dovedit perfectă. Un astfel de tradiționalism nu s'ar putea naște decât în aria unei culturi care, în trecutul ei, oferă culmi de perfecțiune vrednice de dorit, în comparație cu mizeria prezentului acelei culturi... Dar, din punct de vedere social și politic bunăoară, idealurile istoriei noastre însăși abia astăzi își trăesc realizarea» (Senzul Tradiției, în Puncte cardinale în haos pg. 106—7).

«Tradiționalismul în cultură nu se concepe stereotipic. El nu e un pas bătut pe loc, la nesfârșit. Cultura e un organism în creștere continuă, cu rădăcini în seva neamului, cu frunziș în atmosfera timpurilor. *Seva e aceeaș, atmosfera e schimbătoare. Tradiționalismul e disciplina lăuntrică ce călăuzește creșterea...* Această osătură ce păstrează trăsătura unitară în varietatea formelor unei culturi e tradiționalismul. În libertatea de apariție a fenomenelor culturale, a fenomenelor de artă, el păstrează continuitatea înruderii dintre ele...» (A doua neatâr-nare, op. c. p. 143).

«În raport cu istoria românească, tradiția noastră eternă își are sediul în popor și în expresia lui multiplă care e cultura populară ca produs etnic. Ea stă într'un anume fel de a poetiza, într'un anume fel de a plasticiza, într'un anume fel de a cânta, într'un anume fel de a filozofa, într'o anume atitudine față de natură și față de Dumnezeu. Creațiile superioare ale unei culturi au valoare de proprietate în măsura în care sunt transfigurări ale formelor vii din popor, transfigurări ale formelor rudimentare în cari s'a revelat, liber și inconștient în fermecătorul lui joc, genul poporului» (Senzul Tradiției, op. c. 111).

La lumina clară a acestei concepții, tendința atât de frecventă în cercurile intelectualilor români de-a disprețui etnicul ca izvor de creație



spirituală și de-a importa de-a gata sau în prelucrări superficiale produsul de ultimă oră al Occidentului, apare în toată trista ei sărăcie și năvitate. Prin aceasta ne condamnăm la o corvoadă inutilă, la o sterilitate în orice domeniu spiritual.

Tradiționalismul recomandă informația cât mai multiplă. El care «voeste o cultură creatoare de valori autohtone, nu exclude consumația culturală, ci o implică». Dar nu o face scop în sine, ci îi dă «însemnătatea subordonată pe care o are în realitate».

«A ști e un mijloc care ajută creația autohtonă. Dar creația, aceasta rămâne ținta supremă». Pentru europenizant, pentru adversarii etnicului, consumația culturală a produselor apusene e scop în sine.

Concepția schițată în rândurile anterioare este îndreptarul revistei «Gândirea». Ca și «Semănătorul», și «Gândirea» s'a aplecat cu dragoste peste sufletul poporului nostru, dar deosebirea dintre ele este totuși mare. «Semănătorul» a văzut un țărăn schematic, redus la câteva instincte telurice, de suprafață, exagerate ca în balade. Jocul intim de lumini și umbre al sufletului, pe treptele lui mai adânci, acolo unde se tănușește cu Dumnezeu și unde se zămislesc gândurile serioase și imaginile artistice, a scăpat de sub privirea grăbită a «Semănătorismului» luptător și plin de emfază retorică.

«Gândirea» privește mai curăz și cu instrumente mai fine în sufletul etnic. Ea vede sub valurile de suprafață ale mării, în adâncinile liniștite și izvorătoare ale sufletului românesc.

De aci înțelegerea pentru viața religioasă ortodoxă a poporului, care e stratul cel mai de desupt al sufletului românesc, din care se explică și se influențează cugetarea, arta, atitudinea cotidiană a poporului nostru. Sunt în această scriere a lui Nichifor Crainic atâtea pagini neperitoare despre ființa ortodoxiei, topită în sufletul românesc. Ele trebuie să fie privite ca un punct cardinal pentru orientările noastre teologice și misionare, căci și pe acest teren prea e mare dorința de-a imita Occidentul.

Ideile politice ale lui Nichifor Crainic, cari nu sunt decât aplicări în domeniul politic a concepției sale naționaliste și creștine, idei dezvoltate în câteva eseuri magistrale cuprinse în cartea de care vorbim, au mai fost expuse în ziarul nostru.

Dr. D. STĂNILOAE

Nr. 1739.

## „Dumineca bolnavilor”

În vederea praznirii „Duminecii Bolnavilor” la 8 Martie a. c., On. Cler e invitat a-și reaminti instrucțiunile date anterior în privința pregătirii celor bolnavi pentru a se mărturisi și împărtăși cu sfânta cuminicătură. Reuniunile de femei se vor îngriji să strângă ofrande pe seama bolnavilor și a le împărți în acea zi.

În spitale se va sluji sfânta liturgie iar după amiază sfântul maslu. Predicele rostite din acest prilej precum și tabloul bolnavilor și al ofrandelor distribuite se vor trimite în termen de opt zile la oficiul protopopesc, de unde se va înainta aici.

Sibiu, din ședința bisericească ținută la 25 Februar 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

Dela Societatea ortodoxă națională a femeilor române și „F. O. R.” — Secția Sibiu

## La Dumineca Ortodoxiei în Sibiu

Duminecă 1 Martie 1936, ora 11 a. m. se va ține în Sala mare dela Thalia un Festival Religios pentru comemorarea «Duminecii Ortodoxiei».

Program:

1. T. Popovici: Impărate curesc (cor).
  2. Zoe Apostolescu: «Ghetsemani», poezie recitată de eleva Fleschin Paraschiva dela lic. de fete „Domnița Ileana”.
  3. V. Gherghinescu: „Neliniști, poezie recitată de eleva Horja Lili-ana dela lic. de fete „Domnița Ileana”.
  4. V. Gherghinescu: „Troita”, poezie recitată de eleva Dumitrescu Maria, dela lic. de fete «Domnița Ileana».
  5. Ortodoxia — o mare putere de viață, conferință ținută de preotul Toma Chiricuță — București.
  6. Gh. Dima: De Tine se bucură (cor).
  7. Dr. N. Comșa, vicepreședinte al «Frăției Ortodoxe Române», secția Sibiu, prezintă o moțiune.
  8. \*: Aceasta este ziua (cor).
- Piese corale vor fi executate de corul Școlii normale «A. Șaguna» sub conducerea dlui prof. Timotei Popovici. — Intrarea liberă.

## Ortodoxia noastră

Astăzi când se împlinesc 1094 ani dela biruința definitivă a ortodoxiei asupra furiei iconoclaste, când s'a pus capăt unei lupte care a durat mai bine de o sută de ani, e bine să ne îndreptăm gândurile și ființa noastră către senzul și însemnătatea acestei Dumineci. Să medităm puțin asupra trecutului glorios al ortodoxiei, să vedem cinstitele și sfintele umbre ale slăviților și sfinților luptători, mucenici apărători ai ortodoxiei. Și totodată să aruncăm o privire și în jurul nostru, să vedem care e situația prezentului. Cum se prezintă ortodoxia azi?

Căci dușmanii de veacuri ai ortodoxiei există și azi. Dușmanii ortodoxiei, prin tactica lor caută să însuflească în doială și neîncredere în păstori ca apoi, să arunce în sufletele credincioșilor neghina învățăturii lor.

În fața acestui asalt eterodox nu trebuie să stăm nepăsători. Clerul și credincioșii noștri trebuie să stea într-o continuă uniune și solidaritate. Și atunci atacurile dușmanilor se vor isbi de activitatea vie, energică și desinteresată a păstorului ortodox, care, mai presus de toate, are chemarea azi să adânciască ortodoxismul în conștiințele credincioșilor. Trebuie să formeze caractere ortodoxe eroice, cari vor fi redute de necucerit ale ortodoxismului.

Căci, — trebuie s'o recunoaștem — suntem în criză de acțiune ortodoxă în spiritul evangheliei și mai cu seamă nu suntem la nivelul cerințelor de azi.

Ne trebuie un dinamism ortodox, o acțiune vie, chiar o ofensivă ortodoxă. Căci, dacă totuși avem o acțiune ortodoxă a acelor creștini cari acționează și reacționează, aceasta e mult prea puțin față de ofensiva sectară de tot felul. Ce să mai zicem apoi de atacurile schismaticilor din apus și dela noi, cari răvnesc sufletul ortodocșilor. Inceputul acestui asalt al bisericii catolice asupra ortodoxismului îl cunoaștem. Cunoaștem și metodele lor de luptă.

Această activitate eterodoxă trebuie paralizată de o activitate puternică din partea preoției. Și ce prilej binecuvântat avem azi în sânul societăților: Oastea Dompului, Frăția Ortodoxă, Societatea Sf. Gheorghe, Reuniunea Femeilor ort. române etc. Căci s'o recunoaștem, poporul nostru nu are încă formată o conștiință ortodoxă destul de vie, înțeleg aceea așa cum cere timpul prezent.

În sufletul creștinilor ortodocși tră-

iește un ortodoxism tradițional; dar acest tradiționalism nu e suficient.

Ne trebuie azi acel dinamism, de care vorbeam mai sus — dinamism pe care în felul lor — îl au sectarii. Sectarii cultivă o dinamică religioasă, o intensă acțiune individuală, al cărei ajutor nu este altceva decât statica noastră. Scutul nostru, al poporului, este — spre norocul nostru — tradiția și ritualismul. Și acestea sunt mai atăcate de sectari.

O alta dintre cauze este criza de autoritatea bisericească ortodoxă.

În biserica noastră se poate ridica orice neisprăvit, orice zănat, orice analfabet să strige, să critice, să alarmeze, să distrugă. Aceștia nu mai au pic de respect față de Biserică și de așezămintele ei, — nemulțumiții aceștia cari vor ei să „înnoiască” biserica.

Vremurile noastre de prefaceri au unele note comune cu cele din timpul luptelor împotriva sf. icoane.

Ortodoxia a suferit în tot decursul istoriei până la cea mai aprigă prigoană a ortodoxismului românesc din Ardeal în secolul XVIII-lea.

Deaceia ortodoxismul nostru apare ca o realitate istorică vie. El nu s'a separat niciodată de viața istorică a neamului, el și-a trăit istoria lui. Ortodoxismul românesc are un colorit specific în istoria universală.

Pentruca Sfânta noastră Biserică ortodoxă să poată fi la înălțimea epocii eroice a trecutului, trebuie să grăbească fără preget, să pîrceadă la lucru catehizând și luminând.

Instinctul de conservare ne cere astăzi un dinamism, o acțiune puternică și serioasă, pentru ca să creiem un ortodoxism activ, al fiecărui credincios în parte.

Astăzi, când după mai bine de 11 veacuri, întorcându-ne spre trecut unde vedem contururile miilor de mucenici, ridicându-ne triumfător și strălucind ca luceferii pe cerul acesui trecut, să ne fie un imbold de a ne solidariza, de a ne întări și a lupta pentru apărarea și biruința ortodoxiei.

Numai făcând acestea, vom avea dreptul să ridicăm sus stindardul ortodoxiei îmbibat în sângele atâtor mucenici din trecut. Numai când vom putea păstra curată și întreagă moștenirea lăsată de ei, vom avea acest drept. El este emblema celui mai curat adevăr, celei mai înalte dreptăți, celei mai mari jertfe. În el se ogindește, cu o strălucire nepătată adevărul însuși și dreptatea însăși.

Traian Moșic

## \* FOIȘOARA \*

### „Evanghelia în școală”

Acesta este titlul sub care trece în mâna marelui public o nouă lucrare ieșită, nu de mult, din teascurile Arhiepiscopiei. Cartea se datorește părintelui Dr. Nicolae Terchilă, profesor la Academia teologică din Sibiu. Ea se prezintă și cu un subtitlu: „Psihologia contemporană și învățământul religios”. Mai mult decât titlul, adaosul acesta — subtitlul — ne luminează dintru început asupra obiectivului spre care ne va purta autorul în cuprinsul celor 180 pagini, câte însumează lucrarea.

Părintele Terchilă nu este un începător în ale scrisului. Nici păreri sf. sale asupra pedagogiei religioase nu sunt ale unui debutant. Tocmai din pricinile acestea, lucrarea „Evanghelia în școală” ni se prezintă din capul locului îmbrăcată în purpura seriozității documentate.

Dar să zăbovim mai mult în jurul lucrării.

Mai întâi e bine, cred, să ne pronunțăm asupra nevoilor din care a făsnit lucrarea, asupra oportunității ei. Și lucrul acesta nu constituie ceva greu de aflat.

Azi se simte, mai mult ca altădată, nevoia după o trăire religioasă, care poate fi realizată spre binele mulțimei de credincioși mai ales printr'un învățământ religios susținut și bazat pe ultimele progrese ale pedagogiei contemporane. Cartea părintelui Terchilă iese tocmai pentru nevoia de a fundamenta și a promova principiul de mai sus. Pe seama preoților? Pe seama studenților în teologie? Pe seama publicului ales? Nici pe seama unora, nici pe a altora. Ci pentru orientarea tuturor celor ce urmăresc cu dragoste și cu interes activitatea Bisericii. Desigur, ceva mai mult pentru orientarea preoției. Până acum, un asemenea îndreptar sistematic și serios nu aveam. Și se simțea lipsa lui. Mai e nevoie să subscriem și să arătăm, din alte considerațiuni, oportunitatea cărții?... Din moment ce era așteptată, înseamnă că ivirea ei trebuie să ne procure multă bucurie.

Ce cuprins are lucrarea „Evanghelia în școală”? Iată-l rezumat în următoarele V capitole mari: Sufletul copilului, Planul învățământului religios, Didactica învățământului religios, Metoda specială și Catehizarea în școala secundară.

Versat în ale pedagogiei religioase, autorul procedează ca un pedagog. Studiază mai întâi și prezintă icoana interesantă a sufletului de copil. Căci numai cunoscând aspectul real sub care se prezintă

viața sufletescă a copilului, putem acționa cu succes în opera de evanghelizare. De altfel, nu numai pedagogia religioasă își fixează punctul de plecare în cunoașterea temeinică a sufletului copilăresc, ci pedagogia în general. Aici își găsește explicație și progresul enorm pe care-l face mereu psihologia infantilă, căutând cu asiduitate să „adune date cât mai exacte privitoare la viața sufletescă a copilului”.

Pornită pe acest drum, lucrarea părintelui Terchilă specifică metodele de cercetare ale psihologiei infantile, psihologia religioasă a copiilor, însușirile intelectuale ale copilului, voința, sentimentul și religiozitatea copilului. Toate elementele necesare spre luminarea acestor chestiuni extrem de gingașe sunt adunate cu abilitate, cu sârguință și răbdare, cu migăleală și cu o adevărată pricepere.

Capitolul relativ la planul învățământului religios este însoțit și el de multe amănunte prețioase.

Cele mai însemnate capitole din corpul cărții sunt al III-lea și al IV-lea. Ele grăiesc despre didactica și metodică specială în învățământul religios din școala primară. Și țin să ne familiarizeze cu cele mai proprii mijloace și metode de predare. O atenție deosebită se dă intuiției. Nu-i vorba, chestiunea cu importanța învățământului intuitiv s'a consolidat atât de mult,

încât nici nu ne putem imagina un învățământ serios și temeinic fără folosirea celor mai bune mijloace intuitive. Cât privește învățământul religios, elementele intuitive ne stau la îndemână în număr mare: viața familială, biserica, cimitirul, natura înconjurătoare, tablourile religioase, proiecțiunile luminoase, filmul și, mai nou, chiar dessemnul și modelajul. În jurul tuturor acestor mijloace intuitive, cartea „Evanghelia în școală” face popas, le relevă importanța și modul de folosire.

Treptele formale ocupă un loc de seamă în lucrarea părintelui Terchilă. Nu că nu am fi auzit de ele, dar că nu am auzit mai ales ceea ce ne poate fi de folos în lucrarea noastră de catihetă, iată ceea ce dovedește scrierea de care ne ocupăm. Căci ea nu se mărginește să sublinieze importanța treptelor formale în desfășurarea unei lecțiuni de religie, ci demonstrează în amănunte cum trebuiesc folosite în predarea învățământului religios de toate felurile: istoriile religioase-morale, materialul biblic, dogmatic, istoric etc.

Cel din urmă capitol vizează școala secundară. Desigur, așa cum arată autorul însuși, aici lucrurile se prezintă sub un aspect nou. Psihologia adolescentului reclamă metode educative și instructive deosebite de cele întrebuintate în școala primară. Și cele cuprinse în acest din urmă



## Biserica și lumea \*

III

Biserica, prin natura ei, este una; ea este „personalitate” e realitate unică. Are conștiința de sine ca „biserica universală”, pentru că „universalismul” este principiul său constitutiv.

Biserica nu poate fi determinată prin limite geografice și etnografice; ea nu e națională, nici orientală, nici occidentală.

Universul însuși, poate fi înțeles în mod diferit. Poate fi înțeles în sensul unei propagande cantitative pe pământ și, atunci, se cere o unitate exterioară organizată. Aceasta înseamnă o „concepție orizontală” foarte prețioasă catolicismului, și avem alta „verticală” firească ortodoxismului.

Ecumenicitatea este o calitate și nu o cantitate; înseamnă dimensiune în adâncime; biserica universală nu pretinde altceva, decât stabilirea unei unități de organizare exterioară. Ecumenicitatea poate fi o dimensiune interioară a fiecărei dieceze. Concepția verticală despre „universalism” poate exprima cea mai bine „unitatea” și ecumenicitatea bisericii, cu toate diviziunile ei exterioare.

În elementul omenesc, în lumea naturală, creștinismul se individualizează, ceea ce înseamnă un bine; dar în același timp se găsește într-o stare de fracționare și neînțelegere, ceea ce înseamnă un păcat și un rău. Biserica nu este împărțită nici în natura sa, care e totdeauna ecumenică, nici adevărul său divin, ci omenirea e neputincioasă, incapabilă să primească integral marea creștinismului, asimilând numai aspecte fragmentare ale adevărului.

Împărțirea s'a produs în împărăția cezarului, căci „împărăția lui Dumnezeu” nu poate fi decât „una”. Învrăjbirea dintre confesiuni e dușmănia împărțirii cezarului, a unității, înrădăcinată în această lume naturală. Lumea spirituală nu cunoaște această învrăjbire și această fracționare.

În lumea aceasta văzută nu există o „unitate exterioară” a bisericii; ecumenicitatea ei nu s'a actualizat în întregime. Nu numai diversitatea bisericilor și pluralitatea confesiunilor creștine, ci însuși faptul că există confesiuni creștine în lume, și că există o lume nereligioasă, anticreștină, dovedesc că biserica se află încă într-o stare de potențialitate, că actualizarea ei este incompletă. Ecumenismul bisericii rămâne încă nevăzut; văzute sânt numai împărțirile, diviziunile. Asimilând, și cunoscând fracțiunea, nu poți afirma „unitatea” vizibilă a bisericii ecumenice; totuși, dacă „unitatea” e nevăzută, aceasta nu înseamnă că „principiul ecumenic” nu lucrează în ceea ce e văzut.

Nu biserica e lipsită de „unitate”, ci împărțirea acestei lumi. În cuprinsul desti-

\* Vezi Nr. 36 din 1935.

nului istoric s'a confundat ceea ce aparține lui Dumnezeu, cu ceea ce aparține cezarului.

Împărțirea bisericii a fost determinată de schimbările cezarului, și dacă s'au făcut încercări de unire, s'a căutat „unitatea” ei, în principii asemănătoare împărăției lumii. Dar, dacă „carnea” și „sângele” desparte, nu e decât „duhul” care unește.

Până în prezent, cea mai mare parte din proiectele de unirea bisericilor au fost cezariste, și deci, au fost fără efect și vătmătoare. Nu în această atmosferă se va efectua unirea; ea se va săvârși în „spirit” și prin lucrarea Duhului sfânt.

Tipul orientat și tipul occidental al creștinismului se deosebesc nu numai prin diferențe dogmatice sau de organizare bisericească, ci prin structura experienței lor spirituale, bazată pe divergența elementelor omenesii, care au primit și răstrânt în ele creștinismul.

Experiența spirituală este mult mai profundă decât dogmele, ea este anterioară; organizarea bisericii este determinată de orientarea spirituală a vieții popoarelor. Acestea sânt diferențe primordiale care hotărăsc drumul orientului și al occidentului. Găsim aci, două orientări spirituale ale lumii creștine, predeterminate de gândul dumnezeesc al istoriei universale. Diferențele spirituale, vitale și experimentale s'au manifestat cu mult înainte de despărțirea bisericii, dar nu era necesitate să se provoace desbinarea. Creștinismul poate exista în forme variate în biserica ecumenică.

Patristica orientală se deosebește de cea occidentală. În ea, tradiția platonismului a rămas puternică, e mai mistică, scopurile ei sânt mai ontologice și speculative. În general dogmele au fost calibrate de dascălii bisericii orientale. În ea au apărut toți gnosticii și ereticii, fapt ce dovedește interesul intens ce-l aveau față de gnoză și chestiuni de dogmă și metafizică religioasă. Un Origen și Grigorie de Nisa nu ar fi putut să apară în occident, unde domnea tradiția stoicismului și juridismul roman.

Occidentul, în primul rând, s'a interesat de organizarea bisericii, acordându-se un loc central chestiunilor de „libertate”, „gratie” și „mântuire”. Patristica occidentală cu — excepția fericitului Augustin — nu a dat nici un mare gânditor; ea n'a avut decât, scriitori remarcabili ca, Tertulian și Sf. Ieronim.

În tipul orientat al creștinismului ceea ce e fundamental, este chestiunea „transfigurării naturii” omenesii, a naturii lumii, cu un cuvânt „îndumnezeirea”. Această problemă e în legătură cu caracterul mult mai cosmic ortodoxiei, și cu orientarea lui mai mult spre a doua Venire a lui Hristos, spre reînviere. Dascălii bisericii orientale, Clemente de Alexandria, Origen, Sf.

Grigorie de Nissa, Sf. Grigorie de Nazians, și alții nu ar fi putut elabora o concepție a creștinismului din care să facă o religie a mântuirii personale, și n'ar fi putut ajunge la doctrina despre „fericirea celor aleși” în paradis și condamnarea veșnică a restului genului omenesc. Gândirea orientală e mai puțin legată de justificare și mântuire, și mai mult legată de „transfigurare” și „îndumnezeire”; — din aceasta reiese doctrina sa despre „apocatastasis”.

În occident, mai întâi în catolicism, după aceea în protestantism, problemele primordiale ale creștinismului sânt ale „justificării” și „mântuirii” prin fapte sau prin credință, și evaluarea libertății sau grației în faptele mântuirii. Aceasta din cauză că problema criteriului și a autorității are mare importanță; aici întâlnim noțiunea juridică, socială și organizatoare a mântuirii. Însă această problemă nu va inspira niciodată interes special gândirii religioase a orien-

tului. A te alătura „criteriului și autorității” înseamnă că natura nu este transfigurată, e despărțită de Dumnezeu și împotriva Lui; adevăratul rămâne despărțit de supra-natural, ne-transfigurat, ne-încrăstinat și disciplinat.

Naturalul — în realitate — nu se găsește într-o sferă independentă de „ființă”; el nu e decât o stare de păcat, o despărțire de Dumnezeu. Ființa adevărată a Omului, a lumii este înrădăcinată în dumnezeire. În acest fel gândește ortodoxia și prin aceasta ea este mai aproape de adevăr, decât catolicismul. Catolicismul cunoaște un dinamism intens, însă acest dinamism nu presupune „transfigurarea” și „îndumnezeirea” naturii și caută încrăstnarea geniului omenesc și a cosmosului. Eată din ce cauză, catolicismul a fost tot mai juridic decât ortodoxia.

În românește de:

Pr. C. Zoican

## Probleme-Recensii-Comentarii

**Zilele din Postul mare, în care am intrat, ne dau ocazia de pregătire sufletească pentru serbarea Învierii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.**

**Nu se fac, în aceste zile, nici baturi, nici alte petreceri dansante, nici nunți, și nici o distracție cu alai și sgomot. Postul, ca să ne îndrepte spre calea bună și să ne întărească sufletește, cere să ne stăpânim firea, să punem frâu patimilor de orice fel, să nu ne lăsăm cutropii de porniri dăunătoare, nouă și altora, din multe puncte de vedere.**

**E dureros când ni se dă să vedem orașe mari și mai puțin mari, — între ele și Sibiul — cum în vremea din urmă luaseră năraul de a serba Postul mare cu aranjarea săptămânală a ceaierilor dansante...**

**Năraul acesta, — foarte departe de adevărata reculegere sufletească, — să n'aibă oare nici o lecuire?**

**Punem întrebarea spre meditare domnilor și doamnelor noastre, nu mai puțin tineretului serios, care, alături de noi, doresc să înceteze, în timpul Postului, manifestările lipsite de creștinească evlavie, cum sânt de pildă dansantele întruniri, și să fie înlocuite b. o. prin conferințe de obșteșc folos, distractive, morale și instructive.**

**Revista „Gândirea”, apare tot mai îmbogățită în articole privitoare la chestiuni religioase. Faptul merită să fie remarcat, nu cu scop de reclamă, ci pentru a scoate mai mult la iveală problemele religioase ale revistei care vrea să exprime gândirea românească.**

Ultimile două numere, (pe Ianuar și Februar), au fost dedicate unul **Maglavitului** al doilea **spiritualității ortodoxe**.

Evenimentul miraculos dela **Maglavit** s'a bucurat de bogate talmăciri, — uneori foarte tendențioase.

Domnul Nichifor Crainic, după ce istorisește, cu interesante amănunte, vizita făcută la locul unde s'a petrecut minunea, spune în concluzie că „la Maglavit s'a ridicat un profet popular, care toarnă substanța luminoasă a Evangheliei în besna oarbă a veacului”.

Acelaș număr, cuprinde un studiu temeinic, cu privire la posibilitatea teofaniilor, scris de părintele profesor Dr. D. Stăniloae. Arătările minunate sânt posibile „dar sânt foarte puțin cei cari văd concret, persoana dumnezească manifestându-se în cutare lucru”. Fiind vorba despre Petruche Lupu, autorul afirmă „că vedenia lui întrunește toate criteriile teofaniei”. La această concluzie, ajunge după un amănunțit studiu de mistică și psihologie. Constatările medicale de care s'a folosit autorul în expunerile sale, precum și alte precizări de ordin psihic, dovedesc că faptul dela Maglavit rămâne adevărat și edificator pentru toți cei ce au vizitat satul doljan.

Numărul „Gândirii” din Februar, conține un important studiu al dlui **Lucian Blaga**, intitulat: „**Spiritualități bipolare**”. Autorul arată care este raportul dintre cosmic și spiritualitatea creștină în cele trei ramuri ale creștinismului: catolicism, protestantism, ortodoxism. E semn îmbucurător studiul profundului cugetător L. Blaga.

Voiu încerca să redau câteva idei principiale din acest studiu. Autorul așează, față'n față, spiritualitatea ortodoxă cu cea protestantă și cu cea cato-

capitol al cărții ne sunt de folos. Dar — nu cu gândul de a nega ceva din valoarea lucrării părintelui Terchilă, ci pentru a face o remarcă obiectivă — trebuie să spunem că partea din urmă a lucrării formează ceva aparte. S'ar putea socoti mai degrabă ca un capitol începător într-o lucrare destinată profesorilor de școală secundară. Cu altă ocazie, capitolul acesta va servi, desigur, într'un rol potrivit lui.

N'am putea încheia recenzia fără a remarca și faptul, că bibliografia indicată în cuprinsul și la sfârșitul lucrării este foarte bogată și aleasă. Ceeace împrumută cărții un spirit științific.

Să o recomandăm cateheților? Am face o recomandare de prisos. Căci cuprinsul cărții, problemele pe cari le tratează și personalitatea autorului fac cu prisosință cea mai potrivită recomandare.

D. Călugăr

**La congresul din Sibiu al Societății ortodoxe naționale a femeilor române**, participanții beneficiază de 50 la sută reducere pe c. f. r., dacă vor pleca din stația de pornire în 15—19 April inclusiv, și se vor înapoia în 17—21 April inclusiv. La ducere se călătorește cu biletul plătit întreg, înapoierea se face gratuit pe baza vizei date de stație și a unui certificat eliberat și semnat de comitetul organizator.

## Isus: Idealul desăvârșirii morale

— Predică de Pr. Dr. N. Stinghe —

Și când a ieșit zise Isus: „Acum Fiul Omului s'a preamărit”. Ioan 13, 31.

Fraților, — În sfântul și marele Post fiecare bun creștin are ocaziune să cunoască istoria patimilor Mântuitorului nostru Isus Hristos, precum și felul purtării persoanelor, care au luat parte la evenimentele din urmă ale vieții Lui.

În mijlocul unor exemple de orbire sufletească, de nestatornicie și de răutate, care formează partea slabă a naturii omenesii, să ne ridicăm privirile la Mântuitorul Isus, și ne vom încredința, că năvălind n'a apărut într-o strălucire atât de înaltă ca în momentele din urmă ale vieții Sale pământești. Cu cât a fost mai prigonit și mai chinuit, cu atât s'a dovedit mai desăvârșit. Istoria patimilor Sale este punctul culminant al înălțimii Sale morale.

\*

Cel dintâi pas hotărâtor se făcî: Trădătorul se grăbi să predea pe Isus dușmanilor săi. Sânt memorabile cuvintele lui Isus spuse ucenicilor cu această ocazie: „Acum s'a preamărit Fiul omului și printr'însul s'a preamărit Dumnezeu”.

Tot ce avea să i se întâmple de aici

înainte, Isus știa că-i va servi spre preamărire.

Să însoțim pe Mântuitorul nostru Isus în drumul spre Golgota și să ne oprim la momentele din viața sa, dela prinderea din grădina Ghetsimani până când și-a dat Duhul pe cruce.

Clipele din zilele din urmă ale vieții lui Isus erau cât se poate de grele. Trebuia să înfrunte o moarte barbară, trebuia să lupte contra celor mai vicleni dușmani și să se apere înaintea celor mai înalte autorități, înaintea marelui sfat jidovesc, înaintea procurorului roman și înaintea lui Irod.

El sta singur, fără slat și ajutor, neapărat de nimeni.

Omul de rând, în astfel de împrejurări, ușor își iese din fire și-și pierde cumpătul. Apropierea pericolului de moarte pe mulți îi silește să facă greșeli peste greșeli și să calce toate măsurile de prevedere.

Mântuitorul știind că moartea Sa este mântuirea neamului omenesc, nunumai că merge de bună voie spre ea, dar întocmește împrejurările, ca marea Sa intențiune să se poată împlini. Dacă tocmai în Ierusalim, la sărbătoarea Paștelui, trebuia să moară, nu este voia întâmplării, ci este opera Sa. Nu dușmanii, nici sfatul arhierilor, nu Pilat, nici Irod, nici unii din aceștia n'au stăpânit mersul lucrurilor. Când

dușmanii săi plănuiau mijloacele, timpul și modul de a-L pierde, El știa totul cum are să se întâmple și care va fi sfârșitul.

Când a fost prins, vorbea cumpănit, — nici un cuvânt mai mult, decât trebuia. Când a fost ispitit cu întrebări fără rost, nici torturile cele mai grozave ale servitorilor n'au fost în stare să-i scoată un cuvânt.

În fine, s'a pronunțat sentința de moarte, a fost scos afară, bătut, batjocorit, dus spre Golgota și răstignit.

Aici purtarea Sa a fost la fel. Totul purta pecetea unui suflet care nu poate fi înfrânt. Puterea sufletului său nu a fost biruită de frica morții, în împrejurările cele mai cumplite a arătat cea mai mare înțelepciune, în momentele cele mai furtunoase a dovedit cea mai mare liniște.

Când soarta noastră se schimbă luând o întorsătură nefavorabilă, când ne vedem căzuți din înălțimea măririlor și averilor, când pierdem pe iubii noștri, când simțim pericolul că ne sfârșim, atunci de obicei nu mai sântem în stare să ne stăpânim și să luăm o hotărâre mântuitoare...

Mântuitorul știa că setea de răsbunare a dușmanilor săi nu putea fi potolită, decât cu sângele Său. El, care, cu câteva zile înainte, fusese primit și salutat ca Rege de mulțimea însuflețită, — cu patru zile



lică și constată superioritatea celei dintâi. „In lumea ortodoxă organicul serbează triumfuri”. — Categoria „organicului” pe care autorul o remarcă în ortodoxie, este superioară autorității și libertății, categorii care stau la baza catolicismului și protestantismului. Până când autoritatea catolică a făcut din biserică o organizație de stat, ortodoxia vede în ea „un organism viu”, „unitate a totului” în care fiecare individ constituie o celulă, un mădular, atmosfera creată de spiritualitatea ortodoxă a fost favorabilă dezvoltării națiunilor pe care le socotește ca „organisme vii”, apoi culturii și peste tot dezvoltării armonice a omului și a societății.

Atmosfera creată de ortodoxism, a fost favorabilă mai vârtos creației de naturală spontaneitate, anonimă, populară, folclorică, (pag. 64). Astfel se explică creațiile originale ale poporului nostru, baladele, proverbele în care și-a exprimat gândirea religioasă.

Aceleași categorii explică și misionarismul pe care-l fac cele trei biserici. Statul papal tinde către extenziune cât mai mare, de aceea misionarismul catolic are scopul de-a câștiga cât mai mulți „cetățeni pentru biserică”. Se face misionarism și în protestantism, dar cu mai puțin calcul. Aci adevărurile se culeg cu un înconjur prin conștiința liberă a persoanei, căreia se adresează apelul.

Alta este opera misionară făcută de ortodoxie. Aci „siluirea organizată și apelul prea stăruitor la conștiința în „sului” nu au loc. Ea se mulțumește doar cu crearea atmosferei favorabile, în care un suflet se poate renaște pentru viața în Hristos. De aceea și amvonul bisericii ortodoxe nu este o „tribună militantă”, ci o anexă la cult. De pe amvon, preotul își îngăduie să spună, fiilor săi duhovnicești, un sfat, un îndemn familiar.

În convertirea ortodoxă, convingerea joacă rol, și ea determină pe cineva să primească învățătura nouă. Cel câștigat pentru biserică, se simte organic legat de ea.

Acestea sânt câteva idei relevate din studiul dlui L. Blaga. Articolul trebuie citit cu răgaz, în întregime, pentru a-i pătrunde complexitatea ideilor exprimate.

Autorul anunță că va continua, în numerele viitoare, cu alte articole de aceeași natură; le așteptăm cu interes.

De încheiere, nu putem decât să recomandăm călduros onoraților cetitori să citească și să aboneze această bună revistă, iar colaboratorilor ei le dorim spor la muncă pentru binele sufletului creștin ortodox. *D. Popescu*

**Modificarea legii pentru organizarea bisericii ortodoxe.** Dl ministru al cultelor, Al. Lapedatu, pe baza avizului congresului național bisericesc, a întocmit următorul proiect de lege pentru modificarea art. 19 și 21 din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române din 6 Mai 1925.

Art. 19. Cheltuelile pentru întreținerea cultului, a slujitorilor și așezămintelor bisericii ortodoxe, rămân plătite de către stat, care va înscrie în bugetul său anual sumele trebuitoare atât pentru plata salariilor, cât și a cheltuelilor materiale.

mai târziu se vede condamnat la moarte ca un răufăcător. El rămâne mereu Stăpân pe sine și păstrează aceeași liniște cu care a povestit învățăcelilor săi moartea Sa. Prietenii îl părăsesc. Dușmanii sânt tot mai furiați, mulțimea strigă: „Să se răstignească! Să se răstignească”. El însă are vreme să se îngrijească și de soarta altora, — căci peste orice schimbări și împrejurări, s'a încrezut în orânduirea Părintelui ceresc.

Mântuitorul nostru Isus rămâne statornic datoriei Sale până la moarte.

Ce poate fi mai frumos și mai nobil pentru bunii creștini, decât ca în nenorociri să rămână la datorie, să rămână mai bine săraci, decât să se îmbogățească pe căi neiertate, să rămână mai bine în situații cinstite și modeste decât ca prin lingușiri și părtiniri să ajungă la mărimi nemeritate.

Vedem apoi cum Mântuitorul, în cele mai grozave chinuri arată cea mai largă și mai nobilă iubire. Când durerile îl copleșeau, din sufletul Său nu transpira decât iubire și bunăvoință. În decursul vieții pământești a fost dușmănit, — și acum supus torturilor grozave. El nu încetează a-și iubi neamul nemulțumitor. Înainte de a fi prins, a mângăiat pe iubiții săi, în grădina

Bisericile cu averi proprii vor acoperi toate aceste cheltueli din veniturile lor. În cazul când veniturile proprii nu acoper decât în parte cheltuelile, statul va plăti numai diferența.

Art. 21. Slujitorii bisericii și ai așezămintelor sale, fiind funcționari publici, se vor bucura de toate drepturile și se vor supune tuturor obligațiilor specificate în statutul funcționarilor publici, în ce privește plata salariului.

Normele generale de plată vor fi cele stabilite prin statele de serviciu care însoțesc bugetul anual al statului și în armonizare cu salariile celorlalți funcționari publici. Aceste norme vor fi: pentru personalul bisericesc, cele ale corpului didactic român de toate gradele, în cari va fi încadrat, iar pentru personalul administrativ, vor fi normele, clasele și gradele celorlalți funcționari publici de birou.

Un regulament special va stabili normele de încadrare a tuturor slujitorilor bisericii și a așezămintelor sale, modalitatea controlului financiar pe care trebuie să-l exercite statul, precum și normele de contribuția statului la bugetele bisericilor cu averi proprii.

Acest regulament se va întocmi de către ministerul instrucțiunii și al cultelor, de acord cu cel al finanțelor și cu Sf. Sinod.

**Suntem încunostințați** că dl Alex. Lapedatu, ministrul cultelor, a ridicat în consiliul de miniștri, cu toată hotărârea și căldura, chestiunea salarizării omenoase a clerului. În urma acestei stăruitoare pleoarii avem mare speranță că în noul buget preoților i se va achita salariul întreg fără detragerile cari ar reprezenta pretențiile venite dela ecleezie și epitrafil.

Mulțumim dlui ministru al cultelor pentru această intervenție energică și-l rugăm să meargă înainte, urmat cu tot sufletul de întreaga preoție.

In 26 Februar c. dl ministru al cultelor, răspunzând unei interpelări la senat, a declarat că în noul buget nu se vor mai detrage veniturile stolare, ci numai cele din averile bisericesti, dar într-o măsură mult mai mică. În altă parte publicăm proiectul de lege pentru noua salarizare a clerului, în care se prevede mult așteptata armonizare a salariilor preoților cu salariile celorlalți slujbași ai statului. El va fi în curând prezentat parlamentului. Ne vom spune cuvântul, când vom vedea cum se aplică ideea armonizării.

## Comunicat

Comitetul Asociației clerului, „A. Șaguna” secția Sibiu, a ținut în ziua de 27 Februar c. ședință, în care s'au adus următoarele decizii, pe cari le comunicăm spre orientare:

1. Asociația noastră a primit teren necesar la stațiunea Basna, pentru edificarea unui cămin pe seama preoților, luându-se dispozițiile necesare în continuare.

2. Asociația clerului, dănează Lei 10.000 (zece mii) pentru Capela ortodoxă ce se va zidi la aceeași stațiune balneară.

Ghetsimani nu se gândea la scăparea Sa, ci la ocrotirea învățăcelilor Săi. Când își ducea crucea, ear fiicele Ierusalimului îl plângeau, le zice: „Nu mă plângeți pe mine, plângeți-vă pe voi și copiii voștri”. A făcut bine tuturor până în ceasul din urmă al vieții, și de pe buzele Lui nu s'au auzit decât buvinele iubirii.

Eată icoana suferințelor Mântuitorului nostru din zilele din urmă ale vieții Sale. S'a văzut uitat de un popor, pentru a cărui mântuire venise; s'a văzut părăsit de aceia, pe cari îi iubea; s'a văzut trădat de unul dintre apostoli; prins și răstignit... Și cu toate acestea n'a grăit nici un cuvânt dușmănos, nici un cuvânt de ură, ci a golit amărăciuni amărăciunii până în fund și a suportat totul cu tăria sufletească cea mai pilduitoare.

În această stare, părăsit de toți, dar cu încredere în Tatăl ceresc, a exclamat: «Părinte, de este cu puțință, să treacă paharul acesta dela mine», și imediat cu îmbărbătare: «însă nu după voia mea, ci după voia Ta».

Eată cum Domnul și Mântuitorul Isus este idealul desăvârșirii morale — de care noi trebuie să ne apropiăm cu frică și dragoste pentru mântuirea și fericirea noastră.

3. Adunarea anuală se va ține după Paști, cu problema: „Tainele ca mijloace de păstorie”, și alte chestiuni cari privesc interesele preoției. Programul detaliat se va anunța la timpul său. *Comitetul*

**Biserici nouă în Orăștie și Făgăraș.** Pe lângă toată criza financiară prin care trecem, râvna sfântă de a clădi biserici nu numai la sate, ci în deosebi în orașe s'a arătat biruitoare în arhiepiscopia noastră. În anul trecut au fost sfințite bisericile din **Medias și din Simeria.** Frumoasa biserică din **Sighișoara**, pe care va împodobi-o pictura măestrului Demian, în anul acesta va fi terminată.

Biserica din **Brad** nu peste mult va fi sfințită, iar cea din **Baia de Criș** se apropie de terminat. Tot asemenea bisericile din **Miercurea Ciucului și Gheorgheni**, precum și cea cu mult gust arhitectonic construită în **Diciosănmărtin**, după ce li se vor adăoga podobe necesare vor fi date sfintei lor destinațiuni. Biserica din **Blaj** e sub coperiș și prin stilul ei brâncovenesc va fi o frumoasă afirmare a ortodoxiei. Cele din **Odorheiu și I. G. Duca (Cristur)** sunt cu păreții ridicați de câțiva metri și așteaptă sosirea primăverii, ca să fie continuate după planul lor.

În iarna aceasta s'au luat hotărâri pentru clădirea unor mărețe biserici în **Orăștie și Făgăraș.** Pentru cea din Orăștie s'a găsit un loc de frunte și s'au adunat mijloacele necesare, iar pentru cea din Făgăraș s'au făcut începuturi pline de nădejde în același scop.

Nici parohiile noastre rurale nu se lasă mai pe jos. Pe lângă renovări radicale și împodobirea din nou a bisericilor clădite de mai înainte, avem în multe sate frumoase biserici în construcție, cari sunt tot atâtea dovezi despre spiritul de jertfă al poporului nostru credincios, pentru casa Domnului.

*Cu Dumnezeu înainte!*

**Dela oficiul orașenesc de taxe comunale, Sibiu**

## AVIZ

Se pune din nou în vedere tuturor comercianților și industriașilor din Sibiu, cari au introdus mărfuri în raza Municipiului cu începere dela 1 April 1935, și nu au achitat taxa ad-valorem la intrarea în oraș, că li se vor dresa acte de contravenție, fiind obligați a plăti, pe lângă taxa respectivă, o meandă egală cu de douăori taxa.

Contribuabili mai sus vizați, — cărora li s'au dresat și înmănuat procese verbale de contravenție, precum și toți aceia cari încă nu au primit procesul verbal sustrăgându-se dela plata taxei asupra valorii mărfurilor, dacă vor plăti la percepătorul municipal taxa ad-valorem, — stabilită de organele comunale, — până la 31 Martie 1936, vor fi scutiți de plata amenzii achitând numai taxa, plus o majorare de 50% din această taxă.

Cu începere de 1 April 1936 se vor plăti, în afară de taxă, și suscitata amendă egală cu de două ori taxa.

Sibiu, 26 Februar 1936.

*Oficiul orăș. de taxe com. Sibiu.*

Cereți, dela **Librăria Arhidiecezană** ibiu, cartea acum apărută:

**ISTORIA BISERICII și a vieții religioase a românilor din Transilvania**, — lucrare datorită distinșului scriitor și istoric **Ștefan Metes.**

Intellectualii noștri, preoți și mirenii, precum și bibliotecile populare, au prilej de-a procura această prețioasă carte ce li se recomandă cu toată căldura.

## INFORMAȚIUNI

Serie de conferințe. „Frăția Ortodoxă Română” și Societatea ortodoxă națională a femeilor române, secțiile Sibiu, organizează în Aula Academiei teologice „Andreiane”, ora 8 seara o serie de conferințe, și anume: **Mart 3 Martie: Credința religioasă și științifică de Dr. Gheorghe Preda**, vicepreședintele „Astrei”, inspector general sanitar; — **Mart 10 Martie: Ortodoxia și nevoile zilei de azi**, de Preot. Dr. Nicolae Terchilă, profesor la Academia tologică; — **Mart 17 Martie: Iubirea de aproapele**, de Preot. Dr. Nicolae Popoviciu, prof. la Academia teologică; — **Mart 24 Martie: Hristos în lumea necreștinilor**, de Preot. Aurel Nanu, prof. la Școala Normală „A. Șaguna”; — **Mart 31 Martie: O călătorie la Ierusalim cu proiecțiuni**, de Dr. Eugeniu Dobrotă. — Conferințele se vor încadra în declamări și coruri ale Academiei teologice, Școalelor de fete și băieți și ale Școalei primare de aplicație. — On. public e rugat să sprijinească această manifestare creștinească. — Intrarea gratuită.

**Studentii Academiei teologice Andreiane în propagandă religioasă.** Potrivit unei vechi datine ce se păstrează în școala noastră teologică, studenții acestei școli în frunte cu vrednicul ei conducător Sfinția Sa Părintele rector, N. Colan, au dat în Duminică din 23 Februar c. un isbuit concert în frunțașă comună Săliște, cea cu frumoase tradiții românești ortodoxe. Corurile, stătătoare din cântări religioase, au fost conduse cu multă iscusință de către Păr. prof. N. Topolog. În cadrul concertului Păr. rector, într-o substanțială conferință, dezvoltată pe teme evanghelice a vorbit despre una dintre problemele arzătoare la ordinea zilei aceea a tineretului, arătând că: Sufletul tinărului e plin de viață, de avant și ideal; dar aceste aspirații ale sufletului tineresc nu trebuie să se fărâmițeze în lucruri mici, ci trebuie canalizate spre mari înfăptuiri; alături de entuziasmul tineresc trebuie să stea totdeauna înțelepciunea celor bătrâni de felul cum va fi pregătit tineretul, atarnă întreg viitorul neamului. Conferința a fost ascultată cu viu interes de publicul asistent. Au urmat apoi câteva cântări în care s'au dinstins soliști și corul. După concert studenții au vizitat biserica și școala de care au rămas plăcut impresionați. — *Asistent.*

**Străinii despre Maglavit.** O revistă parisiană publică un raport, semnat de Boisvyon, despre minunile și pelerinagiile dela Maglavit, cu numeroase clișee luate la fața locului. Maglavitul este asemănat, în raportul acesta, cu localitatea Lourdes.

**Înștiințare.** Cercul de recrutare Sibiu pune în vedere tuturor tinerilor născuți în anul 1915 cari urmează a veni în fața Consiliului de recrutare clasei 1937, să aducă cu sine certificatul prin care să dovedească, că au urmat instrucția premilitară spre a-l prezenta consiliului. — Acelaș cerc de recrutare, pune în vedere tuturor tinerilor din județul Sibiu, născuți în anul 1915, că acei cari au drept la termen redus, să aducă cu sine pe lângă diplomele sau certificatele originale și câte o copie de pe acestea, care se va preda Consiliului de recrutare. — Această copie nu trebuie legalizată de nici o autoritate. — Comandan-tul cercului de recrutare Sibiu: Colonel Em. Anastasescu

Tuturor celor cari au binevoit a lua parte prin prezență, telegrame, în scris și prin flori la cumplita durere ce ne-a lovit prin pierderea scumpului și neuitatului nostru fiu, frate și cumnat Dr. Zeno Proca chestor, răpit în floarea vârstei și plin de speranță, — exprimăm cu inima sfâșiată de durere, adânci simțurile noastre mulțumiri.

Sibiu, 26 Februarie 1936.

**Familia Dr. G. Proca**

## ȘTIRI LOCALE

**Predică în catedrala din Sibiu.** Duminică, 1 Martie 1936, va predica părintele rector N. Colan.